

MILJØ OG GRØN VÆKSTUDVALGET

Tirsdag den 29. maj 2012

Klokken: 15.00 – 17.00

Sted: Regionsgården

Mødelokale: H5

Møde nr. 3

Mødet slut kl. 17.00

Medlemmer:

Lars Gaardhøj
Lise Rask
Abbas Razvi
Ellen Thrane
Susanne Langer
Per Roswall
Ole Søbæk
Henrik Thorup

Fraværende:

Susanne Langer

Indholdsfortegnelse

	Side
1. Oplæg om delebilsordning og orientering om analyse på området ved Bjarke Fønnesbech	3
2. Klimastrategi – status for implementering	5
3. Region Hovedstadens deltagelse i projektet ”Test en elbil” i Hovedstadsregionen	7
4. Forslag til udvalgstur til Holland	10
5. Studietur til enten Kalundborg eller Samsø	12
6. Grønt regnskab - udkast	15
7. Meddelelser	21
8. Eventuelt	22

SAG NR. 1

**OPLÆG OM DELEBILSORDNING OG ORIENTERING OM ANALYSE
PÅ OMRÅDET ved BJARKE FONNESBECH**

SAGSFREMSTILLING

Klimavenlig transport udgør et af de fem spor i klimastrategien for hovedstadsregionen.

I sporet lægges vægt på fire indsatsområder:

- Omstilling til klimavenlig biltransport
- Klimavenlig offentlig transport
- Grønt transportvalg
- Cyklisme.

Udbredelse af delebiler er en vigtig brik i den samlede løsningsmodel for at opnå klimavenlig transport. Udover at delebiler reducerer udledningen af CO₂ og partikler, er der store trængselsgevinster. En delebil erstatter mellem 4-6 privatejede biler og frigør minimum 8 p-pladser. Desuden bidrager delebiler til vækst i passagerer i den kollektive trafik. Endelig er el-delebiler en velegnet måde, hvorpå man kan introducere privatpersoner og virksomheder til elbiler.

Direktør Bjarke Fønnesbech fra den almennyttige forening Delebilfonden giver et oplæg om muligheder og barrierer ved at fremme delebiler i hovedstadsregionen.

Desuden fortæller han om en ny analyse af delebiler i erhvervslivet, som Region Hovedstaden har givet tilsagn om 300.000 kr. i støtte til. Formålet med analysen er at kortlægge virksomhedernes transportaktiviteter og mønstre. Kortlægningen skal belyse de økonomiske, administrative og miljømæssige fordele og eventuelle barrierer ved at skifte helt eller delvist til delebil.

Region Hovedstadens bidrag sikrer, at undersøgelsen ikke kun udføres på virksomheder i København, men også udbredes til byområder i hovedstadsregionens vestlige og nordlige geografi.

Analysen gennemføres af "Delebilfonden" i samarbejde med Trafikstyrelsen, Region Hovedstaden, CASA og Grønne Erhverv i København. Trafikstyrelsens bidrag er på 500.000 kr. til analysen.

Analysen gennemføres på 1 år med opstart i marts 2012.

Mere information om Delebilfonden kan findes på <http://www.delebilfonden.dk/>

KONKLUSION

Direktør Bjarke Fønnesbech fra Letsgo.dk fortalte om virksomhedens delebils-koncepter - og om hvilke potentialer anvendelse af delebiler har i forhold til trængsel og grønne dagsordner.

Udvalget havde en række spørgsmål til Bjarke Fønnesbech. Udvalget takkede for et inspirerende oplæg og udvalget pegede på, at det kan overvejes at gå videre med projekter om delebiler i forbindelse med implementering af klimastrategien.

SAG NR. 2

STATUS PÅ IMPLEMENTERING AF KLIMASTRATEGIEN

SAGSFREMSTILLING

Sagen forelægges for at give udvalget en status for arbejdet med klimastrategien.

Klimastrategi for hovedstadsregionen blev vedtaget af KKR Hovedstaden den 23. marts og af regionsrådet den 10. april 2012. Efterfølgende er strategien blevet trykt i sit fulde omfang og i en pixi-version. Både strategi og pixi er sendt ud til alle 29 kommuner, de øvrige 4 regioner, Danske Regioner samt til udvalgte ministerier, styrelser og samarbejdspartner.

Der har været gennemført en kommunikationsindsats sammen med høringsperioden for Den regionale udviklingsplan. Det har resulteret i en række positive omtaler i lokale og landsdækkende medier, bl.a. Politiken og TV2 Lorry.

Formandskabet ved Lars Gaardhøj og Thomas Lykke Pedersen har haft møde med Klima-, energi- og bygningsminister Martin Lidegaard og forelagt ham strategien samt inviteret til samarbejde om udmøntningen af strategiens indsatser. Udvalgsformanden vil på mødet fortælle om dialogen.

Klimapolitisk Forum

Med henblik på at sikre både kommunal og regional forankring af implementeringen af klimastrategien er der jf. regionsrådsbeslutning af 10. april 2012 nedsat et Klimapolitisk forum fra regionen bestående af Lars Gaardhøj (A), Ellen Thrane (F), Susanne Langer (Ø), Ole Søbæk (C) og Per Roswall (V).

Kommunerne har valgt at lade sig repræsentere ved:

Thomas Lykke Pedersen, borgmester i Fredensborg Kommune (A)

Jørgen Glenthøj, borgmester i Frederiksberg Kommune (C)

Johannes Hecht-Nielsen, borgmester i Helsingør Kommune (V)

Leif Pedersen, formand for Miljø- og planudvalget i Albertslund Kommune (F)

Karin Storgaard, medlem af borgerrepræsentationen i Københavns Kommune (DF).

Dette forum forventes at holde sit første møde i juni, hvor der vil blive forelagt en status for arbejdet med strategien.

Implementering

Regionsrådet bevilgede 10. april 2012 2.500.000 kroner til projektet KLIKOVAND, og dermed er det første initiativ i klimastrategien igangsat.

Derudover arbejder administrationen i tæt dialog med kommuner og interessenter på at formulere konkrete projektforslag til de to strategiske indsatser:

1) Hovedstaden som førende elbilregion samt 2) Vision for et sammenhængende energisystem baseret på vedvarende energi.

KKR formanden har indkaldt formænd og direktører for forsyningsselskaberne til et møde den 21. juni 2012. Formålet er at drøfte mulighederne for at etablere en fælles vision, identificere udfordringerne og pege på handlingsmuligheder ift. udvikling af et sammenhængende energisystem. I mødet deltager også borgmester Thomas Lykke Pedersen og formand for miljø og grøn vækstudvalget Lars Gaardhøj, Region Hovedstaden.

KONKLUSION

Udvalgsformanden fortalte indledningsvis om mødet med Klima, Energi – og Bygningsministeren om klimastrategien og oplyste, at ministeren var meget positiv overfor de strategiske satsninger i strategien. Der er som opfølgning på mødet med ministeren udsendt pressemeddelelse om mødet.

Udvalget kvitterede for at arbejdet med implementering af klimastrategien er kommet godt fra land, og udvalget ser frem til at følge implementeringen.

Bilagsfortegnelse:

1. Klimastrategi for hovedstadsregionen
2. Klimastrategi for hovedstadsregionen – pixi-version

Sagsnr: 09006269

SAG NR. 3

REGION HOVEDSTADENS DELTAGELSE I PROJEKTET "TEST-EN-ELBIL" I HOVEDSTADSREGIONEN

SAGSFREMSTILLING

Sagen forelægges udvalget med henblik på en udtalelse, inden sagen forelægges forretningsudvalg og regionsrådet.

Administrationen vil indstille til regionsrådet, at Region Hovedstaden medfinansierer projektet "Test-en-elbil.dk" under ledelse af ChoosEV med 3.200.000 kr., under forudsætning af medfinansiering fra ChoosEV, og at projektet tilrettelægges således, at de kommuner og hospitaler, som ikke deltager i selve projektet, kan drage nytte af projektet.

"Test-en-elbil.dk" er et landdækkende projekt, der er drevet elbilfirmaet ChoosEV og projektet har bl.a. følgende partnere: Trafikstyrelsen, Energistyrelsen, ForskEl og Eco-Life samt en række private virksomheder som Alka, Siemens, Falck, FDM, Rederiet Norden og Fredensborg Forsyning.

ChoosEV er en dansk virksomhed, ejet af energiselskaberne SE og SEAS-NVE. ChoosEV udfører bl.a. forskning og udvikling om brugen af elbilen, opladning, smart grid og det fremtidige elsystem. Arbejdet udføres i samarbejde med en bred vifte af offentlige institutioner og private virksomheder.

ChoosEV ønsker at gennemføre et Test-en-elbil projekt i hovedstadsregionen og har anmodet Region Hovedstaden om medfinansiering.

Generelt om Region Hovedstadens elbils-satsning

Klimavenlig transport rummer et stort potentiale for hovedstadsregionen, og netop derfor er det i Klimastrategien udpeget som en strategisk indsats, at hovedstadsregionen skal være den førende elbilsregion. I klimastrategien er det fastsat som mål, at der i 2015 er 12.000 elbiler i hovedstaden.

Administrationen arbejder i øjeblikket sammen med relevante parter om at udvikle ét eller flere konkrete elbilsprojekter, der kan være med til at indfri målsætningen i klimastrategien. Det er hensigten, at når projekterne er formet, skal disse sendes i udbud, således at en bred kreds af elbils-virksomheder og private firmaer kan byde ind på projekterne.

Sideløbende med arbejdet med klimastrategiens elbilssatsning, er administrationen blevet kontaktet af ChooseEV med forespørgsel om, hvorvidt Region Hovedstaden ønsker at indgå i projektet ”Test-en-el-bil.dk”.

Generelt om det landsdækkende projekt Test-en-elbil.dk

Målet med Test-en-elbil.dk er ved hjælp af 175 elbiler, 1.400 testfamilier, 175.000 opladninger og mere end 4 millioner kørte kilometer, at ændre danskernes generelle holdning til elbiler og dermed sikre, at elbilen bliver en del af deres fremtidige valg af transportmiddel, til gavn for miljø og energiproduktionen.

Med antallet af testfamilier forventes det, at over 75.000 personer på landsplan kommer i tæt kontakt med projektet, og en stor del af disse kommer til at køre en kortere eller længere tur i en af elbilerne.

Alle elbilerne i projektet får indbygget intelligent datalogger og bliver leveret sammen med en intelligent ladestander, så det er muligt at måle, registrere og sammenligne de data, der genereres. Herudover får alle elbilerne indbygget GPS, der sammenholdt med energiforbruget under kørsel, vil hjælpe fremtidige elbilbrugere med at køre mest energirigtigt.

Projektet vil derfor resultere i et reelt, virkelighedsbaseret datagrundlag omkring elbiler og infrastruktur. Et datagrundlag, som kan afdække de indsatsområder, der skal adresseres for at sikre den videre udbredelse af elbiler og infrastruktur i Danmark til gavn for miljøet.

Test-en-elbil i Region Hovedstaden

Projektet Test-en-elbil.dk i hovedstadsregionen foreslås at gennemføres i alt 7 delprojekter fordelt på:

4 kommuner i Region Hovedstaden

- Høje-Taastrup Kommune
- Fredensborg Kommune
- Gribskov Kommune
- Hillerød Kommune

3 hospitaler i Region Hovedstaden

- Rigshospitalet
- Herlev Hospital
- Hvidovre Hospital

Kommunerne og hospitalerne er udvalgt ud fra hensynet til den geografiske fordeling, som ChooseEV har brug for i test projektet.

Familier bosat i ovennævnte kommuner og ansatte på hospitalerne får mulighed for at teste elbilerne i en periode på 2 - 3 måneder, hvorefter elbilerne overdrages til nye testkørere i nye runder. Elbilerne skal benyttes som private køretøjer, og

udvælgelsen af testpiloter foregår på baggrund af ansøgninger fra borgere og ansatte.

Med en projektperiode på halvandet år forventes det, at der udvælges over 200 testpiloter i Region Hovedstadens område. Testpiloterne vil blive udvalgt fra forskellige befolkningssegmenter. Testen med elbiler vil også omfatte kørsel i tilknytning til kollektiv trafik, fx til og fra offentlig transport.

Test-en-elbil-projektet formidler løbende budskaber og resultater fra projektet til offentligheden. De medieaktiviteter, der er indeholdt i projektet, og som er af relevans for regionen, er bl.a.:

- Pressemeddelelse om samarbejdet, opstart og efterlysning af testpiloter
- Pressemeddelelse og invitation til deltagelse i åbning af ny runde i projektet
- Region Hovedstaden er til stede ved nye runder samt vært ved eventen
- Kreditering i artikler og pressemeddelelser, på hjemmeside, samt på bannere

Ved at indgå i Test-en-elbil.dk som partner kan Region Hovedstaden være med til at skabe synlighed omkring elbiler og medvirke til at generere viden og erfaring, som vil være til gavn for alle kommunerne i regionen. Region Hovedstaden har endvidere ved deltagelsen mulighed for at være på forkant med udviklingen inden for grøn transport og miljøoptimering i én af de mest forurenende sektorer i Danmark.

Administrationen vurderer, at regionen på grundlag af projektet kan tage et aktivt skridt hen imod målsætningen om at blive førende europæisk storbyregion kendetegnet ved en grøn profil, samtidig med at regionen kan sikre ligelig fordeling af viden og resultater fra projektet til samtlige af regionens kommuner. Hertil kommer, at projektet vil have en positiv virkning i forhold til at opnå klimastrategiens målsætninger om 12.000 elbiler i 2015.

Administrationen ser positivt på samarbejdsprojektet og anbefaler, at regionen deltager og bidrager til medfinansiering med op til 3,2 mio. kr. af det samlede budget på 9,8 mio. kr.

KONKLUSION

Sagen blev anbefalet til forretningsudvalg og regionsråd.

Udvalget ønskede, at administrationen udarbejder en sag om status på ladeinfrastruktur og teknologi i forhold til elbiler (ladestandere contra batteri). Herunder en redegørelse for, om der på europæisk plan arbejdes med standardisering af kravene til ladeinfrastruktur.

SAG NR. 4

FORSLAG TIL UDVALGSTUR TIL HOLLAND

SAGSFREMSTILLING

På udvalgsmødet den 13. marts 2012 blev det besluttet, at der skulle udarbejdes et forslag til en udvalgsrejse til Holland for at indsamle informationer om elbiler og jordbørser.

Administrationen har til udvalgets møde udarbejdet to forslag til udvalgsture for udvalget. I den følgende sag (sag 5) er der et forslag til studietur til Kalundborg eller Samsø, og i nærværende sag er der et forslag til en studietur til Holland. Administrationen anbefaler, at udvalget prioriterer, således at der kun gennemføres én af turene i løbet af efteråret 2012.

Administrationen har nu udarbejdet et beslutningsoplæg for rejsen, som udvalget skal tage stilling til. Datoen for rejsen skal endvidere fastlægges. Der er lagt op til to sammenhængende rejsedage i perioden september - primo oktober 2012.

Efter sagens behandling i udvalget skal sagen godkendes i forretningsudvalget med henblik på frigivelse af økonomiske midler.

Formål med turen

Turen gennemføres med henblik på at indhente inspiration og input til udvalgets arbejde med elbiler og overskudsjord.

Tema 1: Elbiler

Som led i udmøntningen af hovedstadsregionens klimastrategi igangsættes i 2012 en strategisk satsning på at udbrede elbiler. En lignende satsning startede op i 2009 i Amsterdam, som dermed er på forkant med udviklingen herhjemme. Amsterdam satser offensivt på at udbrede el-ladestandere, reducere parkeringsafgift for elbiler, give tilskud til erhvervsdrivendes indkøb af elbiler (taxi, varetransport mv.) og at etablere en elbil-to-go-ordning. Amsterdam har sat ambitiøse målsætninger og kan give værdifuld inspiration til Region Hovedstadens politikere.

Tema 2: Jordbørser

Regionsrådet har bevilget 4 mio. kr. til medfinansiering af et regionalt udviklingsprojekt om at fremme en bæredygtig håndtering af overskudsjord. Hollænderne har en lang tradition for at sikre genanvendelse af overskudsjord i stedet for bortskaffelse. Det sker via private og offentlige jordbørser. Desuden er lovgivningen og afgiftsstrukturen indrettet på en måde, som fremmer bæredygtig håndte-

ring af overskudsjord. Udvalget vil kunne tilegne sig mere viden om den hollandske model.

Program for turen

Besøget gennemføres med én overnatning med udrejse fra Kastrup Lufthavn om morgenen og hjemtransport om eftermiddagen eller aftenen på anden dagen. Programmet tilrettelægges som en kombination af møder med relevante oplæg og præsentationer samt tilhørende feltbesøg. Se det vedlagte foreløbige program i bilag 1.

I forbindelse med forberedelserne og gennemførelsen af besøget vil den danske ambassade i Holland blive hyret som rådgiver.

Administrationen anbefaler, at turen gennemføres i perioden september til oktober måned da august er feriemåned i Holland. Det anbefales desuden helt at undgå uge 43, hvor der er officielt efterårsferie i Holland. Hollænderne forventer parlamentsvalg den 12. september 2012, hvorfor denne dato også bør undgås.

Tilrettelæggelsen af program og budget for turen er udformet i overensstemmelse med regionens gældende regler for studierejser for rådsmedlemmer samt folketingets rejseregler.

Tentativt budget.

Budgettet er beregnet til 11.251kr. i alt per person ved deltagelse af 9 politikere. Udgifterne til turen omfatter bl.a. fly, hotel, forplejning og honorar til ambassaden. Udgiften til turen kan finansieres af de politiske konti. Omkostningerne forbundet med til de ledsagende embedsmænd afholdes dog af det administrative budget.

KONKLUSION

Sagen anbefales til forretningsudvalget.

Udvalget ønskede, at administrationen fremsender datoforslag inden sommerferien.

Bilagsfortegnelse:

1. Foreløbigt program og tentativt budget.

SAG NR. 5

STUDIETUR TIL ENTEN KALUNDBORG ELLER SAMSTØ

SAGSFREMSTILLING

Miljø og grøn vækstudvalget har på deres sidste møde den 13. marts 2012 ønsket at administrationen udarbejder et forslag til en studietur til en biomasseindustri i Kalundborg - sammen med et besøg på Energiakademiet på Samsø.

Administrationen har til udvalgets møde udarbejdet to forslag til udvalgsture for udvalget. I den forrige sag (sag 4) er der et forslag til studietur til Holland, og i nærværende sag et forslag til en indenlandsk studietur til enten Kalundborg eller Samsø. Administrationen anbefaler, at udvalget prioriterer, således at der kun gennemføres én af turene i løbet af efteråret 2012.

Administrationen har undersøgt mulighederne for at besøge både Kalundborg og Samsø på én dag. Tilbagemeldingen fra både Energiakademiet Samsø og Kalundborg Kommune er, at det vil være svært at nå begge dele på en dag. Begrundelsen er, at alene sejlturen Kalundborg – Kolby Kås tager 1 time og 50 minutter hver vej. Der vil således ikke blive ret meget resterende tid tilbage til oplæg og virksomhedsbesøg.

Administrationen anbefaler derfor, at Miljø og grøn vækstudvalget vælger en dagstur til enten Kalundborg eller alternativt arrangerer besøg med overnatning på Samsø.

Nedenfor følger 2 uafhængige programmer – et program for et besøg på Samsø Energiakademi og et andet program for et besøg i Kalundborg med vægt på industrisymbiose.

Program for besøg på Samsø Energiakademi

Energiakademiet på Samsø foreslår, at udvalget tager færgen Kalundborg - Kolby Kås fra Kalundborg kl. 18.05 - tager en overnatning på Samsø for at starte programmet kl. 9:00. Den efterfølgende dag tages færgen tilbage til Kalundborg kl. 15:45 fra Samsø.

Samlet pris for et dagsbesøg for gruppen er kr. 10.000 inkl. moms, men eksklusive forplejning, som anslås til kr. 150,- per person inklusive drikkevarer. Dertil kommer transportudgifter. Leje af bus til 10-15 personer for to dage tur/retur til København: kr. 13.500,- samt færgebilletter Kalundborg – Samsø kr. 275,- per person.

Følgende program er udarbejdet af Energiakademiet Samsø:

- 9:00 - 11:00: Energi Akademiet: Samsø 100 % vedvarende energi Ø, lokal forankring, Fossil fri Ø og Energiregnskaber for kommuner og regioner.
- 11:00 - 11:30: Besøg Brundby-Ballen halmbaseret Fjernvarme
- 11:30 – 12:00: Besøg 1 MW vindmølle
- 12:30 – 13:15: Frokost Bryghuset Nordby
- 14:00 – 14:30: Besøg Sol og træflis baseret fjernvarme anlæg Mårup
- 14:30 – 15:00: Besøg husstandsvindmølle

Der er mulighed for besøg af Energiakademiet på Samsø torsdag den 29. september eller onsdag den 10. oktober 2012.

Program for et besøg i Kalundborg

Følgende program er foreslået af Kalundborg Kommune - med forbehold for aftaler med de respektive virksomheder.

Det tager ca. 2 timer at komme fra København til Kalundborg i bus:

10.00 - 12.00: Kalundborg Kommune - Præsentation af

- Kalundborg Symbiose
- Det Regionale Symbiose Center og
- Cluster Biofuels Denmark

12.00 13.00: Frokost

Valg skal foretages, om man ønsker sandwich eller catering som spises på Symbiose Centret eller frokost i Kalundborg

13.00 14.00: Besøg på Inbicon (skal bekræftes)

14:00 - 15:00: Besøg på Kalundborg Forsyning/Kalundborg Centralrensningsanlæg (skal bekræftes)

Kalundborg Kommune har mulighed for at assistere Miljø og grøn vækstudvalget alle dage i uge 25 og 26.

KONKLUSION

Udvalget ønskede at afholde udvalgstur til Holland i efteråret, og udvalget besluttede derfor at udsætte besøg på Samsø og Kalundborg til foråret 2013. Primo 2013 udarbejdes nyt oplæg til udvalget om besøg på Samsø og Kalundborg. Udvalget ønsker fortsat at der udarbejdes oplæg om én samlet tur til Kalundborg og Samsø.

SAG NR. 6

GRØNT REGNSKAB 2011

SAGSFREMSTILLING

Miljø – og grøn vækstudvalget forelægges hermed et udkast til Grønt Regnskab 2011 for regionens hospitaler og virksomheder.

Region Hovedstadens grønne regnskab for 2011 omfatter regionens virksomheder dvs. 12 hospitaler, Region Hovedstadens Psykiatri, Region Hovedstaden Handicap, Regions Hovedstadens Apotek samt koncernstabene på regionsgården.

Det grønne regnskab indeholder:

- En status på hvilke indsatser og aktiviteter der er gennemført på alle regionens indsatsområder i 2011.
- Energiforbrugsdata og affaldsgenereringsdata for regionen samlet samt for hvert hospital, virksomhed og koncernstabe på Regionsgårde
- Data for kortlægning af anvendelsen og spildevandsudledningen af lægemidler og kemikalier

Grønt regnskab 2011 danner samtidig ”basislinien” for regionens nye Strategi - og handlingsplan for bæredygtig udvikling, der dækker perioden 2012-2014.

Det grønne regnskab viser blandt andet at:

- Der er behov for at optimere implementeringen af miljø – og energiledelse på hospitaler og virksomheder ved bedre organisering og forankring samt udarbejdelse af lokale handlingsplaner og grønne regnskaber
- Miljøprofilen er blevet synliggjort ved etablering af hjemmeside
- Regionens varmemeforbrug er faldet i 2011, mens elforbruget er steget. Stigningen i elforbruget hænger sammen med det øgede aktivitetsniveau
- Vandforbruget har været faldende over en længere årrække, hvilket skyldes en konstant indsats med vandbesparende tiltag
- Regionens samlede affaldsgenerering i 2011 er stort set den samme som i 2010
- Kortlægning af lægemidler og kemikalier viser, at der kan være behov for at begrænse spildevandsudledninger fra hospitalerne

- Der stilles kun miljøkrav til indkøb af et begrænset antal produkter og serviceydelser
- Det er udpeget hvilke typer bæredygtighedskrav, der skal stilles til nye byggerier
- Der ydes en indsats for energibesparende it løsninger og energibesparelser er opnået

Sammenfatning (fra Grønt Regnskab 2011)

1. Miljø – og energiledelse

Regionsrådet har lagt op til en intensiveret indsats på områderne energi, miljø, bæredygtighed og klima. Et højt prioriteret mål er at indføre miljø - og energiledelse på regionens hospitaler, virksomheder og koncernstabe.

Regionen har organiseret miljøarbejdet på tværs af hospitaler og virksomheder. Der er etableret en Koordineringsgruppe for miljø og energi med deltagelse af drifts – og tekniske chefer fra hospitaler og virksomheder. Endvidere er der etableret fire ERFA grupper inden for energi, kemikalier, affald og spildevand med nøglemedarbejdere. Grupperne er - sammen med Koncern Økonomi - ansvarlige for prioritering og gennemførelse af de konkrete tværgående indsatser, som er formuleret i Handlingsplan for bæredygtig udvikling 2009, samt for formulering af de nye mål og aktiviteter i Strategi – og handlingsplan for bæredygtig udvikling 2012-2015.

I 2011 blev der sat øget fokus på implementering af miljø - og energiledelse samt organisering af miljø - og energiarbejdet på de enkelte hospitaler og virksomheder. Miljø – og energiarbejdet er hidtil primært blevet varetaget - ad hoc - af drift – eller tekniske chefer, tekniske medarbejdere og ildsjæle.

I 2011 blev der gennemført:

- En undersøgelse og status på regionens miljø - og energiindsats, der blandt andet viste, at prioriteringen af miljø - og energiarbejdet på hospitaler og virksomheder generelt var lavt prioriteret. For eksempel havde kun et hospital en miljøkoordinator
- Formuleret mål og aktiviteter for miljø – og energiledelse til Strategi og handlingsplan for bæredygtig udvikling 2012-2015
- Udviklet en model for miljø – og energiledelse i Region Hovedstaden
- Arbejdet med en Guide til implementering af miljø – og energiledelse på hospitaler og virksomheder

2. Kommunikation og formidling

I 2011 er indsatsen for den interne vidensopbygning og vidensdeling generelt blevet optrappet i Koordineringsgruppen for miljø og energi samt i ERFA-grupperne for energi, affald, kemikalier og spildevand.

I 2011 er der endvidere blevet arbejdet med en mere synlig og åben miljøkommunikation bl.a. med det formål at fremme den interne bevidsthed, men også for at bidrage til regionens ønsker om at fremme innovation og grøn vækst ved blandt andet at øge efterspørgslen på grønne, bæredygtige løsninger.

I 2011 blev der gennemført:

En hjemmeside - www.regionh/bæredygtig.dk - , hvor alle aktører – såvel interne som eksterne – kan få et overblik over regionens miljøaktiviteter på de forskellige indsatsområder.

Hjemmesiden indeholder blandt andet:

- Regionens miljø - og energimål samt aktiviteter i Strategi og handlingsplan for bæredygtig udvikling 2012-2015
- Regionens organisering af miljøarbejdet
- Regionens grønne regnskaber
- Gode historier og interviews

3. Klima

I 2009 udarbejdede regionen klimaregnskab efter en ny metode. Regnskabet viste, at Region Hovedstaden som virksomhed i 2009 gav anledning til en årlig udledning på 700.000 tons klimagasser (CO₂-ækvivalenter). Knap 80 % af udledningen stammede fra indkøb af varer og serviceydelser. I 2012 opdaterer regionen klimaregnskabet med nye tal. Den nye opgørelsesmetode har vagt megen opmærksomhed og bl.a. flere andre regioner har ladet sig inspirere. For mere om klima, se også indsatsområderne Energi, Miljørigtige indkøb, Bæredygtigt byggeri og grøn erhvervsudvikling og Miljørigtig it.

4. Energi

Region Hovedstaden har gennem flere år arbejdet med at minimere energiforbruget, der er forbundet med driften af regionens bygninger. Hospitalerne står for ca. 88 % af det samlede forbrug af varme og el. 2011 var meget varmere end 2010, hvilket også afspejler sig i det graddagekorrigerede varmeforbrug for hospitalerne, som brugte mindre varme i 2011 end i 2010. Elforbruget er steget fra 2010 til 2011, hvilket hører sammen med aktivitetsstigningen i samme periode.

5. Brugsvand

Region Hovedstaden har gennem flere år arbejdet med at begrænse brugsvandsforbruget, og der har været et konstant fald i det samlede forbrug i flere år. Senest er forbruget faldet med 4% fra 2010 til 2011.

6. Kemikalier

I 2011 har der været fokus på kemikaliekortlægning med det mål - på længere sigt - at udpege de ca. 20 mest miljøskadelige kemikalier og stoffer samt identificere

hvilke produkter og processer, der indeholder kemikalierne og muligheder for substitution.

I 2011 blev der gennemført:

- En spørgeskemaundersøgelse af kemikaliekortlægningen på regionens hospitaler, der viste at de fleste hospitaler kortlægger kemikalier, men at der primært er fokus på arbejdsmiljø og i meget begrænset omfang på miljø
- Et pilotprojekt om metodeudvikling til kortlægning af de miljømæssigt farligste kemikalier, hvilke mængder, der anvendes og på hvilke afdelinger samt hvordan kemikalierne bortskaffes – som affald eller med spildevandet
- En screeningsundersøgelse af hvilke kemikalier, der kan blive ”truet” af EU lovgivning. Screeningen omfattede 11 hospitaler og virksomheder og viste, at ca. 1 % af kemikalierne indeholder et eller flere ”kandidatlistestoffer”, hvor det kan anbefales at vurdere, om der er alternativer til disse kemikalier

7. Affald

Grønt regnskab 2011 for affaldsområdet er videreudviklet i forhold til tidligere år. Nu er affaldsfraktioner medtaget, brugen af nøgletal er udvidet og affaldsdata fra alle hospitaler og virksomheder er medtaget i bilaget. Det øgede detaljeringsniveau vil blive brugt fremadrettet til udvælgelse og monitorering af aktiviteter.

Regionens samlede affaldsgenerering var i 2011 på 15.055 ton. Det er næsten den samme mængde som i 2010, hvor der blev genereret 15.044 ton. Hospitalerne tegnede sig for størstedelen, 13.499 ton i 2011. Selvom affaldsmængden totalt set var næsten uændret fra 2010 til 2011, skete der større ændringer indenfor fire af de fem virksomhedsområder.

I samme periode har der været en aktivitetsstigning målt i DRG-tal og antal ambulante behandlinger, mens antal sengedage er faldet.

Andelen af affald, som blev frasorteret til genanvendelse fra 2010 til 2011, steg fra 14 % til 18 % i forhold til den totale mængde affald. I samme periode faldt andelen af affald til forbrænding fra 71 % til 70 % og andelen af affald til specialbehandling fra 15 % til 12 %. Den øgede andel affald til genbrug skyldes dog snarere en grovere indrapporteringsform tidligere år end reelle forbedringer i 2011.

I gennemsnit genererede hospitalerne i 2011 7,5 kg affald totalt pr. sengedag og 0,7 kg klinisk risikoaffald pr. sengedag.

8. Spildevand

I 2011 er der blevet kortlagt og udarbejdet et basisgrundlag, der gør det muligt at prioritere spildevandsindsatsen og handle (eks. lokal rensning) - både på regionsniveau og på hospitalsniveau. Endvidere har hvert hospital fået et basisgrundlag

for deres lokale arbejde med spildevand, der kan anvendes i dialogen med kommunerne om de nye tilslutningstilladelser.

I 2011 blev der gennemført:

- Kloaksystemernes alder, tilstand mv. er blevet screenet, og undersøgelsen viser, at der er behov for en prioriteret indsats gennem de næste år, herunder et fokus på klimatilpasning og alternative anvendelser af regnvand. Screeningen skal danne baggrund for lokale handlingsplaner for hvert hospital
- Udledningerne af lægemidler er kortlagt for seks hospitaler og to er på vej. Blandt ca. 1.100 lægemidler er der blevet identificeret mellem 50 og 360 lægemidler/stoffer, der reelt kan påvirke miljøet negativt og der kan derfor blive stillet krav til reduktion af udledningen med spildevandet,
- Kortlægning af miljøproblematiske kemikalier er påbegyndt
- Rensemetode til rensning af spildevand lokalt på hospitalerne er afprøvet, og resultaterne viste en fin renseeffekt. Et storskalaforsøg planlægges. Det vurderes, at der på fire hospitaler evt. kan blive behov for at etablere et lokalt renseanlæg
- Regionen har igangsat en dialog med kommuner og hospitaler om udarbejdelse af nye tilslutningstilladelser jf. opfordring fra Miljøministeren

9. Miljørigtige indkøb

Der er stillet konkrete miljøkrav til et begrænset antal produkter og serviceydelser. Konkret er der stillet miljøkrav til 10-12 produkter/tjenesteydelser svarende til ca. 50 mio. kr. Regionen indkøber årligt for ca. 10 milliarder kr.

10. Bæredygtigt byggeri og grøn erhvervsudvikling

Regionens store byggeprojekter til sammenlagt ca. 15 milliarder kr. er ved at komme godt i gang. I 2011 blev der gennemført en række aktiviteter, som har til formål dels at gøre projekterne så bæredygtige som muligt, dels at udnytte muligheder for grøn erhvervsudvikling.

I 2011 blev der gennemført:

- Udarbejdelse af politiske krav til miljømæssig bæredygtighed i kvalitetsfundsbyggerierne indenfor tre fokusområder
- Projekt grøn erhvervsudvikling i kvalitetsfundsbyggerierne som blandt andet indeholder en række anbefalinger til rammer og betingelser, som skal være opfyldt for at lykkes med grøn erhvervsudvikling
- Et værktøj til bæredygtig projektering

11. Miljørigtig it

It har siden 2008 arbejdet med mere miljøvenlig it.

I 2011 blev der bl.a. gennemført:

- Andelen af tynde kliner er steget og har medført en besparelse på ca. 50.000 kWh. Tynde klienter er PC'er, der ikke selv kører programmer, men afvikler dem fra en central server
- Der er blevet virtualiseret 315 servere, hvilket har medført en besparelse på ca. 660.000 kWh årligt
- Nedlukning af 150 servere har medført en besparelse på ca. 650.000 kWh. Projektet om nedlukning af gamle servere fortsætter i 2012
- Flytning af data fra gamle storage systemer til nye har betydet en halvering af strømforbruget

Anbefaling

Det anbefales af Miljø og grøn vækstudvalget drøfter udkast til Grønt Regnskab 2011 med henblik på en anbefaling til forretningsudvalget og regionsrådet.

KONKLUSION

Udvalget drøftede på baggrund af oplæg fra økonomidirektør Peter Mandrup Jensen det fremlagte grønne regnskab. Udvalget udtrykte anerkendelse af de områder, der var tydelige fremskridt på, og udvalget ønskede på en række områder, at der arbejdes videre med udvikling af nøgletal vedrørende regionens og de enkelte hospitalers mv. bæredygtighed inden for specifikke områder.

Bilagsfortegnelse:

1. Udkast til Grønt regnskab 2011

Sagsnr:

SAG NR. 7

MEDDELELSER

Københavns Kommune har den 22. maj offentliggjort en klimaplan "KBH 2025", som opstiller en målsætning om at København i 2025 er verdens første CO₂ neutrale hovedstad. Hovedindsatsområderne i planen er:

Reduceret energiforbrug

- Forbedring af byggeriets rammer og vilkår
- Energieffektive bygninger i København
- Udbredelse af solceller

Energiproduktion

- Vindmøller til lands
- Kystnære vindmøller
- Nyt affaldsbehandlingscenter

Mobilitet

- Cyklisternes by
- Kollektiv transport
- Grøn mobilitet

Københavns Kommune som virksomhed

- Forbrugskortlægning
- Solceller på kommunens ejendomme
- Indkøb

Den 23. august forventes '[KBH 2025 Klimaplanen](#)' at blive vedtaget i Borgerrepræsentationen.

Klimaplanen flugter fint med indholdet i Region Hovedstadens og KKR's klimastrategi, og der vil i den kommende tid blive taget kontakt til Københavns Kommune med henblik på at identificere mulige samarbejdsprojekter.

Ingen bemærkninger til sag 7.

SAG NR. 8

EVENTUELT

Udvalget drøftede, at Pixi-udgaven af klimastrategien sprogligt var lige så tung, som selve strategien og udvalget ønskede derfor, at administrationen overvejede at arbejde med sproget og gøre det lettere tilgængeligt næste gang, der udarbejdes pixi-udgaver af en større strategi.

MØDET SLUT: Kl. 17.00

NÆSTE MØDE: Der er endnu ikke fastlagt møder for resten af 2012.